

dum vi tractata,^a quò ceteris quies esset. Dicebatur contra, pietatem erga parentem, & tempora Reipublicæ obtentui sumpta: cæterum cupidine dominandi concitos per largitionem veteranos; paratum ab adulescente^b priuato exercitum; corruptas consulis legiones, simulatam Pompeianarum gratiam partium: mox vbi decreto patrum, fasces, & ius prætoris inuaserit, cæsis Hircio & Pansa (siue hostis illos, seu Pansam venenum vulneri adfusum, siue milites Hircium, & ' machinatori doli Cæsar abstulerat) vtriusque copias occupauisse: extortum inuito senatu consulatum; armaque quæ in Antonium acceperit, contra Remp. versa, proscriptionem ciuium, diuisiones agrorum, ne ipsis quidem qui fecere, laudatas. sanè Cassij & Brutorum exitus paternis inimicitis datos, (quãquam^d fas sit priuata odia publicis vtilitatibus remittere) sed^e Pompeium imagine pacis, sed Lepidum specie amicitia deceptos. post Antonium Tarentino Brundusinoque fœdere, & nuptiis sororis inlectum subdolæ adfinitatis pœnas morte exoluisse. pacem sine dubio post hæc, verum^f cruentam, Lollianas, Varianasque clades, interfectos Romæ Varrones, Egnatios, Iulos. ^g Nec domesticis abstinebatur: Abducta Neroni vxor; & consulti per ludibrium pontifices, ^h an concepto, necdum edito partu rite nuberet: qui At edij & ⁱ Vedij Pollionis luxus: postremo Livia grauis in Remp. mater, grauis domui Cæsarum nouerca: ^k nihil deorum honoribus relictum, cum se templis & effigie numinum per flamines, & sacerdotes coli vellet. ne Tyberium quidem charitate, aut Reip. cura successorem adscitum, ^k sed quoniam adrogantiam sæuitiam-

¹ Nam culpa inortis Coniulij in Cæsar, & confiscebatur, vt auctor est Dio, lib. 57.

² Vide Sen. de Clem. lib. 1. ca. 18. & de ira li. 3. cap. 40.

OBSERVATIONES.

a Consilio omnia prius experiri, quàm armis sapientem decet, vt ait Terent. in Eunu. Vi certè non nisi perrarò, & pauca admodum tractari debent. & hæc ipsa non alio cõsilio, quàm vt ceteris quies sit. bellum enim insum est, cum alia via ad pacem perueniri non potest. adeo vt ex bello pax; ex vi quies proficiscatur.

b Quicumque priuatus exercitum parat, & conscribit, is, vt mea fert opinio, non hostis, sed latro dicendus est.

c Non quicquid publico decreto fit, id statim iure fieri dicitur, si terrore, & armis illud decretum ab infirmiori, aut corrupta Reip. parte extortum, atque ereptum est. hoc declarauit Tacit. hac dictione, inuaserit. nam etsi Augustus decreto patrum fasces & ius prætoris obtinuit, ea tamen, si rem, vt est, eloqui volumus, inuaserit: cum ea non tam Reip. quàm copias suis accepta referre posset.

d Paterna & priuata odia publicæ vtilitati remitti fas est.

e Hostes imagine pacis; nos tri specie amicitia decipi possunt.

f Vtrum maiori odio dignum confas, bellumne, an pacem cruentam?

g Non solum quæ princeps publice delinquit, sed & domestice illius turpitudines notantur.

h Eadem ratio est potentia actui proxima, atque actus ipsius. quod cum ita se habeat, in iis quæ ad nuptias pertinent, eadem certe religione tenetur mulier concepto, atque edito partu.

i Quid, obsecro, Deorum honori relinquitur. si principes templis, & effigie numinum per flamines, & sacerdotes coli volunt?

k Principes interdum, vt sui desiderium relinquunt maximum, successores sibi adsciscunt mortalium deterrimos; vt suas virtutes, si quæ inquam in ipsis fuerunt, hac ratione illustriores reddant, atque vt sua flagitia successoris grauioribus regantur.

que